

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de dñe ori pre sepmna: Dumine'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditiva foie pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nº 10. ANULU XX.

Sabiu, in 3/15 Februarie 1872.

tral celelalte parti ale Transilvanie si pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri strelne pre anu 12 1/3 anu 6 fl. Inseratul se platesti pentru intai a ora cu 7 cr. si dupa, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Estrasiu

din protocolul siedintei Consistoriului archidiecesanu, ca senatu bisericescu, tiente la Sibiu in 13 Ianuarie 1872.

Nr. cons. 37.

Se fac la pertractare suplicele:

1. a domnului Iacobu Bolog'a;
2. a parochului Bartolomeu Baiulescu, dela biserică S. Treimi in cetatea Brasovului;
3. a parochului Ignatiu Mandocea, din Cincu Mare;
4. a parochului Ioanu Popoviciu jun. din Sasauis;

5. a diaconului Dumitru Contianu, profesor de cantari in institutul nostru pedagogico-teologicu, — car se roga pentru impartesirea cu binecuvantarea archierescă spre a reprezentă și apară partidele in cause bisericesci și divertiali la forurile judecatorescii bisericesci. —

Dupa ce Mitropolia nostra romana greco-orientale se afla astăzi in partile ei constitutive organisata dupa statutul organic, dupa ce prin aceasta organisare biserică nostra este pusa pre calea desvoltării totu mai estinse pre toti ramii ei administrativi și judiciari; dupa ce s'a vediut necesitatea de a se regula și normă defensiunea in cause bisericesci: — asiā Consistoriul nostru archidiecesanu simtindu-se indatorat prin acum dumilele impregiurări a căută cătu numai se poate a regula și normă și acestu ramu alo justitiei bisericesci, — și basatul pre canonulu 3 alu Sinodului ecumenic IV. — a aflatu de bine in siedintă sea de astăzi in legatura cu decisionea sea dta 25 Octobre 1871 nr. c. 870 1871 a aduce in modu provisoriu, pâna ce se va regulă caușa acăstă definitiv și uniformu pentru întrăgăsăstra Metropolia in Congresulu nostru nationalu bisericescu, — următoriul concclusu:

Ca pre venitorii numai acei barbati vor avea dreptu a fungă că defensori (advocati) in procesele divertiali și disciplinari, cari său suntu advocati censurati, său au depus esamenu cu succesu bunu din dreptul canonice alu bisericiei noastre și din procedură judecatorielor bisericesci in cause disciplinare, — de aceea toti acei barbati, clerici și laici, cari nu suntu advocati censurati și voiescu a apară caușa vre-unui creștin inaintea forurilor bisericesci, suntu datori a se supune inaintea unei comissioni alese din sinulu Consistoriului nostru mai intăritu unui esamenu din dreptul canonice și procedură judecatorielor bisericesci in cause disciplinare, și numai dupa depunerea acestui esamenu cu succesu bunu li se va dă incuviintarea archierescă spre scopulu susu indicat conformu §-ului 442. din Compendiul dreptului canonico.

Prin urmare dintre recurrentii susu nomiti numai domnului Iacobu Bolog'a, carele au produsu documente despre aceea, ca este advocatu censurat, se recunoște chiamatul de lege la aperare a fetelor controverse la judecatoriele bisericesci, iera cei-a-lalti recurrenti au a depune esamenu, precum mai susu s'a disu.

Sabiu, 31 Ianuarie 1872.

Estradatu prin

Nicolau Fratesiu m. p.
secret. cons.

Despre memorialulu deputatilor ardeleni.

Sabiu, 1 Februarie.

Deputati dietali din Ardélu din partid'a lui Deák — dupa „Pesti Napló“ nr. 32. — au

asternutu contelui Lónay că presedintelui ministrilor unu memorialu, in carele i arata neajunsurile mesurilor ministeriali, și modulu de a le indreptă pre acelea. — In partea dintăi expun deputatii, cumca de-si Ardélulu s'a unitu prin lege cu Ungari'a, de-si uniunea pre cumpulu legislatiunei, justiliei și administratiunei s'a eșepuitu in parte mare, totusi nu se poate negă, ca Ardélulu are impregiurări speciali, și greutăti speciali, cari a le cuprinde și a le indreptă numai acel'a pote, carele a studiatu aceste impregiurări speciali ale Ardélului. In decurgerea mai multor sute de ani s'a desvoltat in Ardélu conceptul de dreptu, deosebitu de celu din Ungari'a, precum și vieti'a sociale, și sub decurgerea acestor seculi s'a formatu unu soiu deosebitu de politica interna. Aceste nu le poate nimici nici o potere omenescă, și aceste impregiurări a le respectă nu impedece uniunea, ci o pretinde intelectua politica. — Apoi expunu ablegatii in memorialu, ca Ardélulu din dì in dì face esperiintă, ca guvernul este totu mai cu nepasare cătra impregiurările Ardélului, ca pre acele reu le intielege, ranele lui mai multu le lasa nevindecate, decât sa le vindece, și cu surprindere se întorce de cătra afacerile sele de pâna acum. Apoi enumera apesarile, și aducu inainte: neamenat'a resolvire a despargubirei pamantului, și a celor urmate din eliberarea iobagimei, comassali'a pamantului, introducerea cărilor funduari, afacerea baiesilor, organizarea pamantului regescu, usiorarea comunicatiunilor, denumirea de amplioati ce cunoscu impregiurările Ardélului, și inițiarea universitatiei din Clusiu. In fine se dice in memorialu, ca déca se voru vindecă aceste neajunsuri, adeca, déca in privintă acestor gravamine voru urmă dispositiuni favoritore pentru Ardélu, atunci va fi prospectu siguru ca și in Ardélu va incetă oposiția contră impacărei. — „Pesti Napló“ in nrulu 33, consacra acestui memorialu unu articulu, prin care springesce tōte punctele lui. —

Noi in se aflăm in ele reflecștii nesuilei din tempii antemartiali, și nu aflăm nici o iota din tempii nostri, și ai spiritului de statu modernu, căci deputatii acei'a ardeleni au scopulu de a se sustienă in sistem'a politica de mai inainte a trei natiuni, și a patru religiuni, adeca a remanea in noroialu celu vechiu alu legislatiunei ardeleni, care au avutu diece pecate neieritate, trei nationalități, trei teritoriū natiunali, și patru religiuni, și tōte acestea le-au plasmuit spre nimicirea natiunei și a religiunii române. De n'aru fi acăstă tendință loru, atunci n'aru fi perduto din vedere reformarea radicale a legei electorale din an. 1848, și n'aru fi nesuitu a o intarí prin diet'a dela Pest'a; atunci n'aru fi tacutu că pescii, cându consotii loru deakisti au denegatu gimnasiului nostru din Brasovu și Bradu ajutoriulu din vîstier'a patriei comune, ci aru fi inaltiatu vocele loru și aru fi disu: Voi fratilor nu cunosceti impregiurările vitale ale Ardélului, noi le cunoscem, și marțurisim, ca români brasoveni, și din Zarandu au adus patriei unu sacrificiu mare și vrednicu

de lauda prin inițiarea gimnasielor loru, și a-ți lucră loialu fatia cu impregiurările Ardélului déca a-ți lasă autonomia loru biserică neacata, și a-ți resolvă acele ajutore pre semă gimnasielor loru fără nici o restrinție. In se deputatii ardeleni voiescu inițiarea unei universități in Clusiu, fără sa fie studiatu obiectul celu in idea plasmuitu de bar. Eötvös, și cându se va iniția, atunci voru vedea visulu cu ochii, adeca, ca regimul le tramite nu din Ardél, ci din Ungari'a profesori la universitatea dela Clusiu,

Evenimente politice.

Deputatii ardeleni dela diet'a Ungariei din partid'a lui Deák, se intielege magari și sasi, au compusu mai inainte inca unu memorialu, carele poarta epitetul „alu deputatilor ardeleni“ de cu-prinsul arestatu mai susu. Actul acesta a fost comentat de multe foi in diverse moduri.

Despre armonia din sinulu ministeriului din Pest'a se facu multa vorba și adeca in intielesul acel'a, ca armonia acolo nu este. Desmintirile nu au intardiatu; dar „Ung. Ll.“ remane pre lângă aceea, ca in sinulu ministeriului domnesce discordia, și adaugă ca discordia acăstă pâna va dura sesiunea dietale, nu va trece preste pragul salei de conferintie ministeriale. Detajurile mai de aproape despre cele ce se petrecu in cabinetu se subtragu inca dela discussiunea publică; deocamdata in se scie, ca nu e adeverat ca ascultul crisei aru fi indreptat asupra ministrului de finanțe Kerkápoly. Negotiările cu croatii suntu cu totul paralizate.

Si congresulu federalistilor slavi in Belgradu, scrio diurnalele din Vien'a, este paralizat. Inainte de tōte se dice ca au contribuitu la impedirea congresului unele cercuri cehiche, din cauza ca n'au vrutu sa tramita delegati in strainatate. Mai departe „P. Ll.“ scie ca a impededat multu congresulu și nepotintă de a mai gasi și alti partasi afara de cehi. Croatii, la cari comptau multi, au fostu primii, cari au refusat tramitera delegatilor din parte-le, odata pentru ca au aversiune cătra serbi și apoi pentru ca engajamentele in alte parti aru fi ingreunat și mai tarz negotiările intre Pest'a și Agramu.

Divariele cislaitane se mira de ministeriul ungurescu cum tocmai acum cându are sa se lupte cu multe greutăti personale in sinulu seu și cu cestioni de statu, precum este afacerea Croatiei, carea interesează nu numai pre Ungari'a dar și pre Austria — improvisă o diferintă nouă cu jumetea apusenă a imperiului. Diferintă acăstă se numește cestionea bancei. Ministeriul ungurescu pretinde impartirea averei in metalu a bancei naționale și se declara libera de obligamentele fatia cu statulu privitorie in se la institutul de banca națională, și pretinde favoruri pentru cari Ungari'a nu volesce sa dea nici una equivalentu. Foile vieneze in tonu sarcasticu spunu mai departe ca magarii celu multu deca se voru demite la „concessiunea“ că sa facă o banca independentă națională ungurăsea cu note unguresci și prorocești ca din punctu de vedere economicu aceste plăcuri fanatice, ce resară din dì in dì aru fi disastrouse pentru Ungari'a. Interesante și momentuoase suntu următoarele spectatori vienesi: „Ungari'a, ca ocazia oricărei cestioni financiali se straduiesc să pravalește tōte sărcinile, sub cele mai diferențiate proteste, asupra Austriei și respinge dela sine tōte obligamintele luate asupra-si la impacare. Acesta nu e nici decum modulu prin care sa se întretina referintie amicabilă intre dōue staturi legate intre sine prin uniu real“.

Indignatiunea ce o produce dincöci de Lai'a purtarea Ungariei in cestioni finançali pote turbura in fine si bun'a armonia politica si pote provocá nu numai rivalitati dar si contracete pericolose pentru desvoltarea pacinica si legale a amendurorii jumetati ale imperiului, cu atat mai vertosu cu catu si dincöci si dincolo materiale aprindios este gramaditu destulu. Dece va procede Ungaria ca pana acum si va urmá fatia cu Austri'a o politica, ce trece usioru preste motive de dreptu si de ecuitate, pote ajunge lucrul acolo, ca noi sa ne bucuram de unele conflicte ce s'aru escá acolo, cari aru rapí politilorunguresci poterea de a ne pagubi statulu nostru si mai tare...."

O deputatiune serbesca a asternutu ministrului presedinte Lónyay unu memorialu pentru incuiintarea cocluseloru congresual. Ministrul a promis ca va studia memorandulu, si afacerea o va aduce inainte in consiliul ministeriale. Cu acea ocasiune a declarat ca anumitul pentru alegerea Metropolitului se va convocá unu congresu.

Din Franci'a vinu sciri posomorite. Adunarea naionala adunata in Versailles a votatu remanerea ei si mai departe acolo. Pote ca votul acesta a turburatul Parisulu, pote ca consciuntia eae rea a celor din fruntea Franciei de astazi a cprsupusu o turburare, destulu ca in 6 Fauru n. si dilele ormatore politica a fostu diu'a noptea in piciore si mititi'a cosemnata. Unu diurnal italiano descrie Franci'a ca se afla pre calea regresului in tota privintia si incatul pentru libertate se afla acum mai reu ca sub imperiu.

Ca dovéda marcabile despre miscamintele ce se dospescu in biserica rom. catolica reproducem urmatorele :

O epistola a lui Michaud, canoniciu titilaru de Chalons si vicariu alu bisericei Madelaine in Parisu, face sensatiune mare in Franci'a. Michaud se declarat prin aceea epistola contra insalibilitatii papei si pentru catolicii vechi; elu improspetédia lui Guibert parerile sale de mai inainte anti-ultramontane si condamna procederea archiepiscopului, care pretinde dela preoti nu numai supunere esterioara la dogmele cele noue, ci chiaru si credintia interna in ele. Archiepiscopulu pecutesce prin aceea contra memoriei predecesorului lui, Darboy, si contra renumelui seu propriu. In aceea epistola dice Michaud, Guibert se va provocá pote la limbagiul oficialu a lui Darboy. Inse Darboy disse catra elu 4 dile inainte de ce devinise captivu: „De ore-ce poterea vostra consta numai din 8 insi, nu ve poteti opune conducerilor, nici atacá pre pap'a care

este mai puternic decat voi. Voi trebuie sa ve supuneti esterioare din acésta causa insalibilitatii si conciliului. Ce se tiene de consciuntia vostra, a-ti castigatu destula esperintia, pentru de a scii, de ce sa ve tieneti. Vorbesca si faca ei ce voru voi, dogm'a loru pentru totu-deun'a va fi o dogma desgustata, conciliul loru unu conciliu de paraclisiarchi. Remaneti deci in pace si faceti-ve datorintiele, fara de a ve interesá de ei.“ Michaud respinge imputarea ca si-aru si schimbata convingerile si aru si trecutu la altu standardu; elu dice, deca soldatulu care-si parasesce standardulu, merita disprentiu, cu ce ocara se intina soldatulu lui Christosu, care dupa ce a jurat credintia standardului catolicu, si desonoredia stegulu intru atat'a, inceat elu numai reprezenta catolicismulu, ci ultramontanismulu.

Michaud nu voiesce nici candu a deveni impreuna vinovat la atari pecate si din acésta causa demissiunedia. Elu scie ca Archiepiscopulu Guibert lu va escomunicá, inse acésta escomunicatiune nu poate desparti sufletulu seu de biserica catolica. Ea lu poate eschide numai din biserica ultramontana, si acésta nu e necesariu, caci elu nu s'a tienutu nici candu de ea, ci a afirmata totu-deun'a ca pre catolicismu lu desparte de ultramontanismu unu abisul afundu. Elu parasesce o pozitie de inviatu in tota privintia, inse voiesce mai bucurosu a trai in miseria cu onore decat a portá cu buna stare materiala infrontari de consciuntia. Michaud dice catra sine, ca nu elu singuru e de aceste pareri.

Afara de episcopii din Armeni'a si afara de credinciosii din Austri'a si Germani'a, cari preferu eresului escomunicatiunea, suntu inca preoti si credinciosi numerosi in Franci'a, in Anglia, Itali'a si Spani'a, cari si aducu bine aminte ca, dupa marturisirea unoru episcopi esclinti, la conciliu n'a avut locu o discussiune adeverata si seriosa. Michaud declarat mai departe: „Eu sum catolicu si voiu remanea, de ore-ce eu nu urmediu principiile eterodocse ale ultramontanilor, ci numai si numai principiul ortodoxu alu catolicismului. Eu sum preotu si cugetu a si remanea. Necessitat, a recunoscere in Archiepiscopu nu poterea dreptului, ci dreptulu poterei (potestatii) nu voiu seversi servitie preotiescii, in, multiamita ignorantie, bisericele mie inchise. Inse macaru unde me voru strigá credinciosii, sum decisu a merge si a indeplini oficiulu meu preotiesc, marturisirea, botediulu, logodiri, cumunacatur'a si inmormentari. Eu voru cett mis'a in cas'a mea, dupa cum o faceau crestinii cei dintaiu“. In fine anuncia Michaud ca in 6 Februaru s'aru si constituitu in cas'a sea in Neuilly unu comitetu de actiune. Acestea se va

pune in legatura cu tota comitetele din Germani'a, Anglia, Itali'a si Spani'a. Indata ce voru concede medilócele materiale se va incepe si cu servitulu diasi publicu.

Memorandulu partidei naionale croate presentatu ministrului - presie - dinte ungurescu c. M. Lónyay.

Escentia!

Amesurat dorintie Escentiei Voastre, avemu onore a ve presentá, in urmatorele puncte principale, nesuntiile partidei naionale din Croati'a si Slavoni'a, ba chiaru si din confiniul militariu, cari nesunties au vediutu din informationile date cu ocasiunea consultarilor nostre verbale si amicale din 28 Dec. a. c., si a vi schitá propunerile deduse de acea partida naionala din numitele consultari.

Aci trebuie sa sustinem si acum punctul de manecare, care l-am sustinutu in consultarile ostre confidentiale, si sa observamu, ca noi, afara de increderea atestata cu mai multe ocasiuni din partea naionali si intarita la alegerile ultime pentru diet'a croata, nu posiedem altu mandat, care ne-aru indreptati a face invioiele, cari aru obliga tiéra intréga, si acésta cu atat mai pucinu, si duca nici nu ni s'a datu tempulu necesariu pentru a poté tinea consultari cu amicii si partizanii nostri politici, pentru ca pre bas'a acésta sa potem formulá propunerii esacte si precise.

Dara si in acésta stare suntemu indreptatiti a protestá eu tota resolutiunea contra insinuatiilor, cari se atribuiescu partidei nationale, ca ea adeca, aru voi sa denegi séu sa combata legatur'a de dreptu publicu a Croatiei si Slavoniei cu corona Ungariei care e si a Croatiei.

Partid'a nationala a aperat totu deun'a a-cesta legatura si inca chiaru asiasi si legatur'a nedespărtibila si reala a tielor de sub corona Ungariei cu celealte regate si tieri ale Majestatiei Sale c. r.

Acésta atitudine a partidei nationale o potem representá la tota ocasiunile venitore, nu numai in Croati'a si Slavoni'a civila, ci si in confiniul militariu si in Dalmati'a, pentru ca suntemu de convingerea firma, ca ide'a de statu a Ostu-Ungariei pentru existenti'a sea prosperatoria, nu pretinde renunciarea la existenti'a nostra nationala si a conditiunilor necesarie pentru acésta existentia.

Si tocmai pentru ca legea de impacatiune, adusa intre Ungaria si Croatia in an. 1868, nu tiene contul cuviinciosu despre conditiunile esis-

atari carti. Lucrul inse i-a succesi de minune, caci n'a datu in mana numai bisericei nisce carti din cele mai folositore, dar' a datu si scientie in genero lumina si in specia literaturii nostre unu monumentu.

Enchiridionulu de canone de Mitropolitulu Siagun'a, precum insasi numirea cartiei arata, este o editia cu totul noua a canonelor bisericei gr. or. intr'o carte moderna, ce se poate manua cu o facilitate mai mare, decum se poate face acésta cu editia vechia, a Pidalionului. Ordinea canonelor observata in Enchiridionulu acesta este totu aceea, ce o aflamu in Pidalionu si a deaca cuprinde 1) Canonele santiilor Apostoli. 2) Canonele sinodelor ecumenice. 3) Canonele sinodelor locale. 4) Canonele santiilor Parinti.

Autorul da in note scurte sub testu la fia-care categoria de canone si anumitul la canonele fia-cărui sinodu ecumenic si locale unu istoricu critico forte coresponditoru, privitoru la deosebitete sinode si impregiurari, ce au datu ansa la aducerea unui séu altui canonu, ier' canonele singurante le insotiesce de comentare basate pre praeasa si esperintia sea multiplica, ce o a avut ca Archiepiscopu alu Archidiocesei Ardélului si Mitropolitulu Ungariei si Ardélului. Prese totu acestea comentare le aflamu in cea mai deplina consonantia cu principiile si opinionele desvoltate sistematice in „Compendiul de canone“ la care se si indrepta adese ceteriorulu din partea autorului.

Autorele in intentiunea sea de a reduce biserica nostra romana gr. orientale din Ardél si Ungaria din starea sea anormala intre marginile canonice ale ei, convinsu findu, ca acésta se va poté face numai, deca institutiunile sinodali se voru promulgá si popularisá la clericalu si poporulu credinciosu alu bisericei nostre: depune cu atat'a căldura

de inima acestu manualu de canone in manile clerului si poporului credinciosu din Mitropolitulu Romanilor de relegea greco-resaritena din Ungaria si Transilvani'a, dupa cum ceteam in prefacia. „Enchiridionulu canonelor“ asiá dupa cum s'a compus din partea Mitropolitulu Siagun'a, era o carte de multa dorita, caci Pidalionulu vechiu si asiá, cum era, devenise o carte de totu rara in manile clerului nostru, de buna séma si pentru costul ei celu mare.

Acum inse pre unu pretiu neasemenavera de micu (4. fl. v. a.) si poate procurá fiafare preou carteacest'a, carea nu este numai o retiparire simpla a canonelor, dar' o traducere emendata a acelor'a in iimb'a nostra dupa testul originalu grecescu.

No potem sa retinem aci o impregiurare, ca simultanu cu esirea acestei carti, ni-a venit la mana o reiiparare a Pravilei in limb'a nostra, intr'o editiune noua aparuta in Romani'a, nu scimu de cine. Marturisim u ca n'am strabatutu in intentiunea autorului anonim, ce a avut la acestu lucru alu seu, n'am strabatutu pentru aceea, caci n'am sciatu aduce in consonantia esteriorulu celu de altintre placutu si modernu alu cartiei, cu atat mai putinu literile moderne latine atat de frumosu cu limbagiul celu greoiu, intocmai dupa cum se afla in Pravila vechia tiparita in limb'a romana pentru intai'a ora.

Dupa noi, ostenel'a si spesele editorului aru si fostu demne de ceva mai bunu, adeca sa redea pravila iutru-o limba corecta, purificata de slavisme cele uriciose si intocmita in limb'a moderna romana. Contrastul in litera si preste totu in form'a din afara suntu facia cu limb'a cea din secululu trecutu prea mari. Acésta carte mai cu

FOLIOARA.

Enchiridionu.

adeca

„Carte manuale de canone“

ale unei sante sobornicesci si apostolicesci biserici cu comentare de Mitropolitulu Andrei Baronu de Sagan'a (Sibiu, tipografia archidiecesana, 1871.)

(urmare si fine din nr. 8.)

Noi amu aflatu, dupa cum ne-amu esprimatu inca si mai inainte, una felu de corelatiune intre acestea 2 opuri. In compendiul autorulu generalisáza materi'a, o reduce la principie, si i da o forma sistematica, ridicându astfelu dreptulu canonico alu bisericei greco-orientale pentru intai'a ora la o tratare scientifica dupa cum pretinde progresulu sci-intierelor de astazi. Autorele comprobéza materiile si parerile sale prin provocare la canonele bisericesci. Ce era dar' mai necesariu langa acestu compendiul, decat o colectiune mai moderna de canone?! Cine a avut Pidalionulu in mana in form'a sea neabil, dupa cum se afla edatul pentru intai'a ora in limb'a romana la monastirea Neamtului in a. 1844 caci alta editione nu mai esista, cine a avut de a face cu literile neestetice ale acelei carti si cu limbagiul duru alu ei, amestecat si cu slavisme, acel'a numai poate apretiu din destulu aparinti'a opului celui nou: Enchiridionului de canone ale unei sante sobornicesci si apostolicesci biserici cu Comentare de Mitropolitulu Andrei Bar. de Sagan'a, ce s'a tiparit la Sibiu in anulu acesta.

Precum la compunerea Compendiului, asiá si la edarea Enchiridionului de canone, a purcesu Autorulu din lips'a cea mai mare a clerului si poporului romanu din Mitropolitulu Ungariei si a Ardélului de

tentiei nôstre nationale, națiunea nôstra sa afă, nu numai în Croatiâ și Slavoniâ civilă, ci și în confiniul militariv, și credem a poté afirmá, și în Dalmatiâ, în opositiune absolută, nu numai contra dispusetiunilor singuratic ale legei inse-si ci și contra manuieri și execuției ei de pâna acum.

Purcediendu, în acesta desfășurare, din legea impacaciunei, voimă a ignoră cu totul modu, cum s'a facută acesta lege: și fia nîrnatu, și încă în interesul scopului prefiptu prin acesta lege, a face urmatorele reflexioni.

De să s'a recunoscutu expresu in rescriptulu c. r., datu din 8 Maiu 1861, ca confiniul militar forméza o parte intregitoria a regatului Croato-Slavonu și ca, prin urmare, cestiunea de dreptu publicu a acestui regat nu se poté regulă cu valoare de dreptu fără conlucrarea representatiunei confiniului militariv; mai departe, de să (art. 30 alu dietei ung. și art. 1 alu dietei croate din 1868) se recunoște pre deplinu legator'a de dreptu publicu a Dalmatiei cu Croatiâ și Slavoniâ și prin aceste eu corón'a Ungariei, de unde iéra aru trebuu sa urmeze necessitatea legală a participării Dalmatiei la rezolvarea tuturor cestiunilor de dreptu publicu cari atingu Croatiâ și Slavoniâ, — totu-si despre impacatiune nu s'a ascultat nici confiniul militariv nici Dalmatiâ.

Noi credem, ca nu jace numai în interesul nostru, ci chiaru in alu Ungarici a face durabila impacaciunea și a o formă astu-feliu, incâtu sa nu se potă atacă din nici o parte și sub nici unu protestu și pentru aceea in prim'a linia ne rogâmu, că ministeriulung. sa sprinăcă rogarea nôstra la corona, că paragrafii din legea de impacaciune, cari au de obiectu intregetatea tierei, sa se duca cătu de curendu in indeplinire.

Nimicu n'aru indesulf mai tare interesele natiunale decâtua ajutorarea din partea Ungariei intru tntregirea tierei și, prin urmare, grabnică convocare a confiniului militariv la dieta.

Chiaru asiă trebuie sa accentuâmu execuțarea dispusetiunilor impacaciunei din §, 66. privitorie la Fiume și pretindem, ca pâna cându modulu deslegării cuprinsu in acel paragruu nu va deveni fapta, oficiolale și institutiile croate sa remâna in Fiume.

Intre dispusetiunile espuse in impacaciune, până acum inse neexecutate inca, se numera și edarea și despartirea fundatiunilor și fondurilor croate, ceea ce pâna acum inca nu s'a intemplatu. Cătu despre revisiunea impacaciunei, nu potem retacé, că in dependenti'a guvernului croat de ministeriulung. contribuie forte multu la abil'a intrebuintiare a cărtiei.

Iéra in prefacia se adresâdâ autorulu in cele mai invapaiate leuvinte de iubire către clerulu și poporul credinciosu din Mitropolia, căruia și dedică opolu seu. In acesta prefacia estrage autorulu din canónele bisericei nôstre nisce principie, ce taia adeneu in viéti'a nôstra nationala biseerică, și care garantăza viitorul bisericei nôstre. Aceste principie suntu urmatorele VIII.

V. ca organismulu bisericei nôstre recunoște de factori activi numai clerulu și poporul credinciosu egalu indreptâtuitu in tote afacerile bisericesci, și nu iéra in sinulu seu nici o casta privilegiata, seu exceptionale, prin urmare nici dreptulu de patronato; I. Corint. c. 12. v. 14—27; Mateiu V. v. 7; Mateiu VI. v. 12; Luca XXI. v. 1. Can. I-II.

VI. ca dupa organismulu bisericei nôstre, fiu mirenilorau acelasi dreptu de a se inaintâ in trépt'a sacerdotale pâna și la treptecele cele mai inalte a le preotiei, că și fiu preotilor, Can. 33. VI.

VII. ca acelasi organismu alu bisericei nôstre

in ramurile administratiunei autonome, expresa in § 50 alu impacaciunei, sta in contradicere cu formularea neprecisa a paragrafilor 44 și 45, care contradicere in anii trecuti s'a și manifestat in diferite moduri, și noi amu pretinde, că paragrafii acestia sa se aduca in consonantia, și in intielesulu §-lui 50 independenti'a guvernului croat sa devina fapta. Din contra, de-si scimă aprelii pusestiunea banului, totusi trebuie sa combatemu pusestiunea lui, că presedinte alu tribunalului supremu, creatu prin §-olu 51, că preun'a ce sta in contradicere cu spiritul vietiei moderne de statu și sa staruim pentru revisiunea acestui punctu.

Mai departe, esperintia din ultimii ani năretatua ca dieta croata, prin des'a ei representare afara de tiéra, n'a fostu in stare a face destulu detorintie sele; dreptu aceea modulu representatiunei inca va fi obiectu, care are trebuintia de modificatiune; tocmai asiă și influența Croatiie a supr'a acelora obiecte, cari de-si suntu de natura comuna, totusi se referescu eschisiv la Croatiâ și Slavoniâ, precum directiunea unui cursu in intrulu marginilor tierei.

Impregiurarea, ca banulu intrunesce cele trei ramuri ale administratiunei și, afara de aceea in dieta se poté detrage dela responsabilitatea sea personala, pretinde cu atât'a mai tare, că cei trei consiliari ai acestoru ramuri de administratiune sa imparta responsabilitatea cu banulu, ce dura inca va forma unu punctu de revisiune a impacaciunei.

In fine, schimbarea sistemului de pausialie din vigore pentru autonomia croata este un'a dintre pretensiunile cele mai eminente și esentiale ale partidei natuuale, fiindu ca votarea pausialeloru pentru trebuintele tierei, abstragendu dejosirea pentru tiéra, trebuie sa inflonțeze in modu stagnatoriu asupra desvoltării economiei poporale. Sa intielege ca schimbărei trebuie sa premerega o esaminare exactă a servicielor reciproce și a avarei ambelor parti, nici subscrișii nu potu destulu de tare legă de anima Escentiei Vôstre, că veniturile padurilor confiunui sa nu se lasă unei dispusetiuni unilaterale inainte de deslegarea cestiunei de susu.

Aceste suntu punctele principale, pre cari le asternem Escentiei Vôstre că dispusetiuni ale legei de impacaciune parte neimplinite, parte ce au a se modifica. Dara de ore-ce indesulirea acestoru dorintie natuuale depinde dela două corpori representative, a căroru pertratare și realizare reprezinta multu tempu, este evidentu, ca partid'a nationala, pentru că sa potă nutri incredere, totusi trebuie sa aiba unele garantie, ca dorintiele ei voru intempiu o apreliare corespundetorie și sprinăcirea cea

prescrie form'a sinodale, adeca constitutiionale atâtua pentru legislatiune, cătu și pentru administratiunea afacerilor bisericesci, Mateiu XVIII. v 6—7;

„IV ca nu iéra nici cea mai mica abatere dela canone fără unu sinodu ecumenicu cu voturi unanime, adeca dogme noue, și prin astfelu de măsura universale pentru totu clerulu și poporulu credinciosu deobligatorie, se pastră santieni'a, uniformitatea, vadă și pacea bisericei ecumenice din lantu si din afara, Can. 3 VI.“

„V. ca institutiunile canonice ale bisericei nôstre iéra partiloru litigante pre lângă concesiunea Eppului eparchialu, alegerea judecatorilor elecivi spre prejudicarea și deciderea finale a controversiei loru, dela cari apoi nu se mai poté apela Can. 9, VI; și Can. 16 Cartag.“

„VI. In privint'a promociunei clerulu și a poporului credinciosu in dignitati bisericesci sta nestramutaveru acelu maretu principiu, ca oficiale bisericesci nu atârnu dela potestatea episcopescă, ci dela autoritatea și dignitatea canónelor; Balsamou in Coment. la Can. 39 Cartag.“

„VII. ca Episcopii sa fia de un'a și acoasi naționalitate cu Mitropolitulu loru, și nimicu mai însemnatu sa nu facă fără sentinti'a Eppiloru, Can. 34 Apost;“

„VIII. ca clerulu și poporulu credinciosu sa cetăscă biblia de unde urmăza: 1) ca biblia trebuie sa se traduca in limbile poporului crestine, 2) ca și cartile rituali bisericesci trebuie sa fia traduse in limbile felicitelor popore, 3) ca limb'a bisericesca are sa fia limb'a poporului respectiv, 4) ca limb'a administrativa in afaceri bisericesci la Mitropolia, Episcopia, parochia, monastire și la

mai possibila; acesta garantia o poté vedé numai in asiediarea unui guvern care posiede increderea partidei natuuale, și e de dorit, că diet'a croata sa nu-si afle activitatea in a face opositiune guvernului, ci mai multu in a conlucră cătu mai cu rendu in unire cu unu guvern patrioticu.

Asternendu Escentiei Vôstre aceste dorintie pre cari ni permitem a le numi cele mai esentiale pretensiuni ale partidei nationale, prin acest'a exprimem numai convictiunea nôstra, și a sociilor nostri de principie, și nu ne vom retrage dinaintea obiectiunilor fundate, ce s'ară face, fiinduca intielegerea dorita de noi cu regatulu Ungari'a poté deveni sanatosă și durabila numai prin o intimpinare reciproca. Vien'a, in 31 Dec. 1871. A. Jakics m. p. Dr. Gr. Racki m. p. Voncina m. p. M. Mrazovics m. p. Krestics m. p. Traducerea „Fed.“

A p o l d u - m a r e, in 22 Ian. 1872.

Domnule redactoru! Sub nr. 100 alu „Tel. Rom.“ vedem unu articolu datatu Apoldu-mare, 6 Decembre 1871, compusu de parochulu nostru Ioane Craciun, in care se inceră, inse fără succesu, a se escusă de faptele sele urciose aretate in urulu „Tel. Rom.“ 96 din partea unui caletoriu. Disem fără succesu si cu totu dreptulu, căci faptele remanu fapte si nu se potu sterge; ele remanu adveru, pre care nimenea nu le poté preface in minciuna; nici chiaru unu satana in thiipu ingerescu. — Onoratulu publicu cetitoriu este rogatu a primi din partea subscrișilor urmatorela desluçire a lucrului că asiă sa scia ce sa tinea de elu.

In aceea corespondintia dice p. Craciun ca, de cându a pusu piciorulu in Apoldu, a lucratu totu spre folosulu bisericei și scólei si ca a portat luernile pâna la Majestatea Sea; si asiă a midilocitu capetarea a 3000 fl., cu cari s'a zidit scól'a etc. Tote aceste suntu neadeveruri.

P. Cr. a fostu intielesu cu inamicii nostri, cu sasii, si nu voia că sa clădim scól'a aci, unde jace, ci doriă si si planuise sa facem sa scóla o casa simplă, de laturea satului, la unu locu urit si ascunsu; si opunendu-ne noi zidirei scólei la acestu locu si neinvoindu-ne a duce materialulu acolo, ne-au zelogit, ne-au luat rótele careloru. In fine la rogarea nôstra s'a luat mesuri din partea locurilor mai inalte bisericesci, cari mesuri au avut de resultatu lipsarea locului pre care sa se zidesc scól'a si demandarea a se redă caramidă, pre care P. Cr. o a bagat in cas'a d-sele; pâna in diu'a de astădi inse n'a mai datu nici un'a inderetru. — D. cons. de scóle Dr. P. Vasiciu, reposatulu prof. I. Dragomiru si fostulu invetiatoru si inspectoru scolaru

totu felul de sinode trebuie sa fia asisderea limbă natională a poporului, clerului și archiereilor respectivi; Can. 5. Apost. 3, VI, 60 Lsodic. 3 Cartag.

„Sa considerăm, dicu numai acestea optu principie din sănt'a scriptura, si din canónele bisericei nôstre si numai decâtua ne vomu convinge, ca acele stau de asupr'a inaltimi sciintielor si cunoșcintielor civilisatorie de astădi.“

Autorele cu predilectione ridica intre altele acestea principie. Cine cunoscă, ca autorele in calitatea sea de inainte statotoriu bisericescu alu bisericei române gr. orientale din Ungari'a și Ardélu, a avut de problema a vietiei sale realizarea acestoru principie in bisericoa sea, acel'a va rectifică predilectiunea sea la acestea principie si că Autoru.

Prin confesarea acestoru principie canonice a fostu numai posibile Autorulu de a revindeca bisericei nôstre române gr. orientale din Ungari'a și Ardélu drepturile ce-i competeau. Autonomia ei, constitutiunea ei frumosă de astădi, restaurarea Mitropoliei vechi din Ungari'a și Ardélu suntu fructe ale ostenelelor autorelor, ce au resultat din o convingere tare si perseverantia admiravera.

Volumulu Enchiridionului este de 35 căle, formatu octayu.

Dr. Ilariu Puscariu,

Prof. la Institutulu Seminarialu
Archidiocesanu gr. or.

„Sperantia“

Varietăți.

din locu I. Iridonu au adosu, contra voinței d-sele, pre ingineriul Gaertner, au facutu planul scălei, după cum este cladita, au inceputu cu mare râvna lucrul si l'au dusu pâna in sfersit. P. Craciun ne-a pusu numai pedeci din tōte poterile sele ; zidulu eră binisioru radicatu cându deodata tramite pre cumanatulu seu că sa aduca comisiune, care sa ne oprășca in clădirea scălei ; inse cu tōte aceste, ajutându-ne Ddieu amu ispravilu scăla, care consta 4363 fl. v. a. nu 3000 fl. după cum afirma dlui.

Dupa clădirea scălei s'au aretatu lips'a neaperata a face invetiatorului leșu ; invoindu-ne cu totii, amu otarit u sa dâmu fia-care căte o ferdela de grâu la invetiatoru, conformu cărei otariri s'a și urmatu după aceea ; nimenea dintre popor n'au cugetat u se abate vre-o data dela acăstă renduiala cuviințiosă ; numai p. Cr., spre cea mai mare durere a iubitorilor de progresu, a returnat u si darimat, după cum s'a spusu si in corespondintă condamnată de S. lui, că o volbura turbată, leșu invetiatorescă in anul acestă. Nu s'a cugetat la pagub'a cea nepretuită a tinerimei, care remane necultivată. Pastorul celu adeverat u pasce oilor lui Christosu, pasce melusieii lui, inse la p. Cr. de aceea, de-si a luat ocea missiune asupr'a sea, nici vorba nu e.

P. Craciun se acatia cu prepusu de acel'a care cându cu candidatiunea de preotu, in satul nostru, eră dimpreuna candidat, fara de ai potea face impulșuri marcabile si grave, după cum sciu subscrissii istorisi despre Sântia Sea, că cea de cându a batutu pre unu creștin bunu in biserică in dn'u de Rosalii cu crucea, incătu s'au infiorat u toti ómenii, si alte multe comedie, pre cari nu vomu a le insiră aici.

Se lauda mai deporte ca a daruitu la invetiatoru in decursu de 9 ani 1134 fl. v. a. Lucrul acestă sta asiă : cându s'a înființat u scaunul nostru portiune canonica, s'au sistemisat si la noi din lad'a satului pentru preotu 300 fl. si ferdala, care pâna acă i-o dă tota cas'a, s'a cassat, precum si in totu scaunulu. Aceste ferdeli dice p. Cr. ca le-a donat u invetiatorului. Sa judecă publicul de căstă este unu donu său nu — . Ne prinde mirare cum de nu s'a rusinat a se laudă cu bucatele noastre, tocmai că cându aru si din cosiulu d-sele. Cu tōte aceste dice ca cine a contribuit mai multu la scăla că densulu ; noi din parte-ne dicem ca cine scie mai bine decătu noi s'atenii ca n'au datu la scăla nostra nici unu crucieru, necum sa dea alte sume cu care se lauda, propria laus — , ce cugeta cu stăt'a lauda falsă ? dora sperăza si densulu la postulu de protopresbiteru ?

O. publicu ne-aru potea impută ca din ce cauza n'amu aratat u astufeliu de fapte si portări de tim-puriu locurilor mai 'nalte ; noi la acăstă respondem s'ara sfiala, ca le amu comunicat in mai multe renduri dlui protopopu P. Badila, inse totu de un'a fără folosu, din cauza ca numitulu preotu a sciu grigi bine pre dnulu protopopu ; apoi acestă inca si a spalatu facia fatia cu dlui, voim a dice l'a aperat mortisius ; — si altcum protopopulu nostru a sciu totu-deun'a face amarulu dulce si dulcele amaru, nici odata n'a cercetatu plansorile noastre, nici caus'a reguli că sa o delature ; fără sciutu sa le ascundia si bietului poporu, respinsu, nui-a remasu alt'a far a pătimi si ofta. —

Noi acesti 6 insi subscrissi din poporu, vediendo ca pastorul nostru ne aduce scăla totu la mai trista stare si in deosebi vediendo ca in anul acestă a indemnătu pre poporu sa aléga de invetiatoru pre unu care n'are idea despre chiamarea de invetiatoru, din cauza ca acestă i lucra lucrul cu carulu si cu plugulu, iéra pre cei apti i-au atingutu, cu mare parere de reu tocmai pentru pastorul nostru susțiescu, aducemtace la cunoștința pre calea acăstă, căci ne mai remanendumne altu modu de ajutoriu, speram ca acestă bateru ne va folosi, cu ce asecurându-ve de deosebită stima ce ve pastrămu remânențu alu d. Redactoru prea plecati

Ioane Sirbu,
Ioane Iridonu,
Vasilie Mogă,
Ioane Mutu,
Georgiu Iridonu,
Antonie Losifu,
din Apoldu Mare.

* * "Gazetei Germane" din Vienă i se anunța din Constantinopole, ca alianța intre Russi'a si Turci'a se poate privi că si realizata. Inse pâna ce nu vomu primi sciri mai positive, credemtace "Gazeta germană" a inserat cu prea mare precipitate acăsta nuvela ; căci acăsta alianța numai atunci s'ară potea realiză și astădă aceste dăuse poteri aru avea sa combata pre unu si același neamicu. Prin urmare neavandu inca pâna acum uno neamicu declarat al Portiei său al Russiei, nu potemtare crede acăsta scire.

* * Studentii poloni din Zürich au datu unu banchet in onorele aniversării IX a ultimei revoluții si a tuturor resbelelor de liberare de mai înainte. Preste 200 de persoane se adunaseră in salonul dela Tonhalle. Că presedinte se alesese invetiatorul profesora Duchinski din Kiev, vice-președintele societății etnografice din Parisu. Elu vorbi despre necesități istorice, despre logică saptelelor, cari trebuie sa aduca restaurarea Poloniei si de cari o politica intelectuală si prevediatore trebuie sa tiana comptu fatia cu Russi'a. Dupa acăstă luă cuventul profesorului Knikel, care inca dela intrarea sea in salonu fusese salutato cu aplausu vii. Elu facă alusione la poziunea sea exceptionala si la diferenția de opinii dintre germani si poloni ; elu recunoscă servitiele ce Duchinski a adusu scientelor si vorbi despre restaurarea Poloniei că de o necesitate europenă si despre rolul ce se cuvine novei Germanie, liberata de vechile sele lantiuri, la acăstă opera marézia. Intre vii aplauze propuse unu toastu : "Pentru unirea Germaniei, Ungariei si Poloniei !" Dupa acestu discoursu resună imnul polonu : "Boze così Polski !" Banchetul tienă pâna tardiu noaptea.

* * Vinarsu din sementia de bumbacu. Dupa cum importăsiște Neworleansche deutsche Zeitung in 5 Ianuariu suprarevisorul general al burourilor de dare din Washington a plecatu la Nashville, unde are sa cerceze capacitatea aparatului unei vinarsarii, in carea se intrebuinteză plamadela de sementia de bumbacu. Acăstă e cea dintăriu aratare facuta buroului cu rugarea de a se cercetă destileriale, cari produce Whiskey din sementia de bumbacu.

* * Iată cedice "Trompet'a Carpatilor" : "In ajunul Crăciunului unu Jidovu, calfa unui croitoriu jidovu din Ismaila, a intrat u tim-pulu serviciului divinu in biserică cea mare, Mihăiopolis din Ismaila, spunendu pre la unii alti, ca elu voiesce sa se boteze ; s'a dusu pâna lângă cărtăreții dela strana din drăptă si, cu o carte de rugaciune in mâna, stă cu multa devotie ascundându sfânta slujba.

La esirea din biserică, printre multime, s'a pututu stracură jidovulu si a se ascunde după o scara, in cătu au esită toti din biserică si s'a inchisu biserică cu jidovulu in intru. Nopțea, cându paracliserulu a deschisu biserică si a mersu dreptu spre altariu sa aprinda candelele si luminările, jidovulu s'a stracurăt afara s'ara sa lu vadă nimeni.

Aprindindu paracliserulu făcile si candele, viindu si preotulu efemeru, se ingrozesce de putori si de deragiamentulu in cari vediura sfântulu Prisculu ; tōte vasele sacre resturnate, pangarite, cele mai de pretiu lipsau, — evangeliile rupte mânjite — in mijlocul bisericiei neomenia ; se da alarmă, orasului totu este in picioare, politia totă in zapacie ; din un'a din alta, se aduce aminte de jidovulu intrat in biserică ; unii lu cunoscute ca este calfa croitorului celu mai însemnatu din orașiu ; se duce politia la croitoriu, cauta pre acea calfa, n'o gasesce, stăpânul dice ca a plecatu de căteva dile dela densulu, vecinii aducu mărturii contrarie, politia stăjuiște barierele ; in fine o birja care intră in orașiu sa ieia in cercetare si birjaru mărturiscesc crimă si da de complice pre croitorulu stăpânul seu.

Se si gasesc mai multe obiecte din cele furate, ieru cele mai multe si cele mai sacre, precum sfântulu miru si altele, suntu aruncate in latrinele lavrei celei mari de acolo. Sa cauta, sa gasesc... ce sa spunem cele ce se intielege?

Poporul sa scăla, satele din prejuru aleșa, administrativ si politia si facă datoria, intempsa vendicta poporului crestin in turbare.

Intrebămu inca, urmăza "Trompet'a Carpatilor" pre d. ministru alu justitiei, unde sa asta criminali? si deca suntu si acestea dati pre chiasasia coformu cererei cererei vre unui onorabile consulu in temeiul capitulatiunilor.

Nr. D. 119/1872.

Publicare de licitație.

In ²⁶/₁₄ Februarie stilul ^{nou}_{vechiu} se voru esarendă in orele obicinoite de oficiu urmatorii munti de pasiune pre tempulu anilor 1872, 1873 si 1874 in cancelaria universității naționale sasesci in Sabiu, piat'a mare nr. 183, si deca :

Nr. cur.	Situă- tinea mun- telor	Numirea	estinderea		Prețul de es- chiamare fl. xr.
			Ju- geri	stng. ☐	
1	Sibiu	Grăpele de susu	794	600	157—
2		" josu	452	890	200—
3		Stéz'a " susu	389	1000	102—
4		" josu	600	—	90—
5		Hanesiu de susu	1676	1400	100—
6		" josu	1686	1400	142—
7		Góz'a " susu	1419	600	240—
8		" josu	1387	800	145—
9	Orlat	Serecinulu-mare	1253	100	317—
10		Serecinulu de mijlocu	1413	900	350—
11		Serecinulu de latura	1141	700	131—
12	Orlat	Balintu mare	1101	900	110—
13		" micu	650	1000	111—
14		Balu	929	1300	192—
15		Furnică	1546	—	120—
16		Oltiava	1425	—	377—
17	Sălaj	Stricatu	1750	—	193—
18		Farcasiu	—	—	285—
19		Cornu Pleschi	—	—	201—

Fia care doritoriu de a luă in arenda are a depune, nante de inceperea licitației, vadu in bani gătă constatatoriu in 10 procente dela prețul de eschiamare, in mâinile comisiunii licitatore, pre care lu primesc după finirea licitației cei ce nu voru dobandi arendă inapoi ; arendatorul ince i se va reintorce atunci său i se va socoti in prețul arendei candu a depuso cautiunea conforma contractului.

Condițiile mai de aproape se potu vedea si inainte de terminulu licitației in cancelaria susu nomita in orele obicinoite de oficiu.

Sabiu in 30 Ianuariu 1872.

Dela universitatea naționale sasesci.

Inscrițiere.

Dechidiendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mosit din Sibiu cursulu de instructiuni pentru mösie, candidatele de mosit de naționalitate română si nemțescă suntu provocate a se insuia pâna la terminulu indicat la subscrisulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februarie 1872.

Dr. Lukacs Mikulics,
profesor ord. de mosit.

(3-4)

ANUNCIU.
Diu advocațu de tierra Iosifu Henrichu face prin acăstă cu totu respectul cu-noscutu ca si-a mutat u cancelaria sea din Mereurea la Sabiu, piat'a mica, in cas'a de după mesernitie, nruln 433.

(2-3)